

nejdéle do 24. července 1928. To se nestalo, a nabylo tudíž usnesení o schválení příklepu právní moci a jest proto názor stěžovatelův, že na běh lhůty k rekursu mají soudní prázdniny vliv a že má lhůtu k rekursu do 14. září 1928 právně mylným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

I když se prisvědčí názoru stěžovatelovu, že dodatečné prohlášení věci za feriální (o kterém zvěděl teprve za prázdnin dne 18. července 1928), nemohlo mu zkrátiti zákonnou lhůtu rekursní do usnesení, které mu bylo doručeno dne 10. července 1928, t. j. rovněž již za soudních prázdnin, nic mu to neprospěje, protože dokud věc nebyla prohlášena za feriální a dokud to stěžovateli nebylo oznámeno, nezačala podle § 225 prvý odstavec a čl. I. cit. zák. pro něj běžeti lhůta k opravnému prostředku, ale začala běžeti, jakmile mu feriálnost byla oznámena. On však ani poté ve čtrnáctidenní lhůtě stížnost nepodal.

Čís. 8333.

Jazyková otázka.

Dovolání, podané v německém jazyku příslušníkem židovské národnosti, jest odmítnouti.

(Rozh. ze dne 26. září 1928, Rv I 2077/27.)

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání žalobce, podané v jazyku německém a nikoliv v jazyku státním, ačkoliv zástupce žalobcův prohlásil při ústním jednání ze dne 24. března 1927, že žalobce jest národnosti židovské, nehodí se k tomu, aby bylo o něm po zákonu zahájeno jednání (čl. 4 (3) a čl. 19 (3) vlád. nařízení ze dne 3. února 1926 čís. 17 sb. z. a n.). Bylo je proto odmítnouti.

Čís. 8334.

Bylo-li o určité právní otázce rozhodnuto již pravoplatně v nesporném řízení, aniž byl vyhrazen pořad práva, nelze tuto právní otázku učiniti předmětem sporu. Lhostejno, že rozhodnutí v nesporném řízení bylo vydáno na jednostranný návrh účastníka.

(Rozh. ze dne 26. září 1928, Rv I 106/28.)

Žalobkyně domáhaly se na žalované pozůstalosti, by byla uznána povinnou předati žalobkyním dům proti zaplacení 3000 Kč do neobmezeného vlastnictví a svoliti, by bylo na dům vloženo vlastnické právo pro žalobkyně. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., napadá rozsudek odvolacího soudu v trojím směru: 1. že bylo rozhodováno ve věci, ač o otázce, která je předmětem tohoto sporu, jest již právoplatně rozhodnuto v nesporném řízení bez výhrady právního pořadu, 2. že bylo uznáno, že sporný odstavec poslední vůle Ondřeje I. obsahuje zřízení fideikomisární substituce ve smyslu žalobního návrhu, 3. že nebylo uznáno na zhodnocení v tomto odstavci stanovené přejímací ceny. Nejvyšší soud, řeše především otázku, zda pro tuto právní věc jest připuštěn pořad práva, seznal, že jest vyloučen. Nemůže schváliti názor nižších soudů, že má význam, že rozhodnutí, na něž se žalovaní odvolávají, vydáno bylo na jednostranný návrh Anny I-ové, by bylo vysloveno, že zanikla obmezení jejího vlastnického práva podle poslední vůle jejího manžela. Okolnost tato jest bezvýznamná. Rozhodnutí nižších soudů stala se v pozůstalostním řízení po Ondřeji I-ovi, pokud se týče při doplnění tohoto pozůstalostního řízení, jež bylo neúplným, tedy v soudním řízení o nesporných právních věcech, a § 18 nesp. říz. neobmezuje pravidlo tam uvedené na případy, v nichž se řízení děje na návrh jedné strany, jež později chce vystoupiti ve sporném řízení. Podle obsahu pozůstalostních spisů okresního soudu v T. po Ondřeji I-ovi podala zůstavitelova vdova Anna I-ová, kterou zůstavitel obmyslil v posledním pořízení ze dne 5. března 1895 užívacím právem hospodářství čís. 59 v H., ustanoviv dále, že nemovitost čís. 5 v H. dostane Anna I-ová za přejímací cenu 1500 zl. proti tomu, že jest povinna tuto nemovitost svého času, až si ji nebude již chtíti ponechat, předati nezl. dcerám — nebo dceři — za kupní cenu nepřevyšující 1500 zl., a v odstavci 4: »Ježto tento majetek je propachtován, má též až do doby, kdy mu bude hospodářství manželkou odevzdáno, synovi zůstatí propachtován. Z pachtovného je platiti daně a hraditi jiné výdaje, potřebné opravy a zbytek je uložiti dětem úročně«, u povolaného k tomu okresního soudu dne 17. června 1902 návrh, by protokol o projednání zmíněné pozůstalosti byl doplněn a by bylo zjištěno, že se upouští od obou řečených obmezení jejího vlastnictví, poněvadž závazek uložený v odstavci 3. ve prospěch žalobkyně a v odstavci 4. ve prospěch tří zůstavitelových dětí stanovená podmínka nejsou uvedeny v protokolu o projednání pozůstalosti a v odevzdací listině. O návrhu byly slyšeny nynější žalobkyně, jež prohlásily, že nesouhlasí s návrhem. Bylo tedy o této věci příslušným soudem pozůstalostním jednáno a jmenované osoby, jež trvaly

na právu příslušejícím jim z posledního pořízení, neoznačovaly ve svých námitkách zmíněný poměr právní jako předkupní právo, nýbrž jako fideikomisární substituci, navrhnuvše výslovně, by dodatkem k odevzdací listině po Ondřeji I-ovi byla nařízena knihovní poznámka substituce. Proto rozhoduje, že se tato otázka, jež je znovu učiněna podkladem tohoto sporu, stala předmětem právního jednání podle § 2 odstavec sedmý nesp. říz. a proto dovolací soud nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, hájícím opačné stanovisko. Pozůstalostní soud zamítl usnesením ze dne 11. července 1902 návrh Anny I-ové a nařídil doplnění odevzdací listiny v ten způsob, že zůstavitelova vdova s předpokladem, uvedeným v třetím odstavci posledního pořízení, má předati nemovitost čís. 5 dcerám Anně D-ové a Marii I-ové za kupní cenu, nepřesahující 3000 Kč a že tuto nabídku předkupního práva správně v prvopisu: tento zákaz zcizení jest na listě A vložka čís. 5 poznamenati. K rekursu Anny I-ové potvrdil krajský soud rozhodnutím ze dne 20. srpna 1902 č. j. R I 135/2/1 napadené usnesení s opravou, že označil zmíněné právo za právo předkupní, odvolává se na § 9 knih. zák. a § 1073 obč. zák. Rozhodnutím rekursního soudu, dostatečně odůvodněným, byla otázka mezi stranami, zda zmíněné právo je právem předkupním, či fideikomisární substitucí, doplněním pozůstalostního řízení po Ondřeji I-ovi k tomu povolaným soudem pozůstalostním v nesporném řízení rozhodnuta a bylo toto rozhodnutí rekursního soudu podle pozůstalostních spisů doručeno i žalobkyním a tyto si nestěžovaly do něho ani ve příčině otázky fideikomisární substituce, ani ve příčině toho, že jim nebyl vyhrazen pořad práva. Žalovaní dědici, kteří tvrdili od počátku sporu, že jde o předkupní právo, předložili na důkaz toho výpis z pozemkové knihy ze dne 28. května 1926 o nemovitosti čís. 5, jehož správnost uznaly žalobkyně. Podle tohoto bylo na základě usnesení pozůstalostního soudu ze dne 11. července 1902 řečené právo uskutečněno v ten smysl, že vloženo na nemovitost čís. 5 pro oprávněné předkupní právo, a i toto usnesení vešlo v moc práva, an krajský soud jako soud rekursní povolil výslovně ve svém již uvedeném usnesení, do něhož nebylo si vůbec stěžováno, vklad předkupního práva. Okolnost, že usnesením projednacího soudu v pozůstalosti po Anně Z-ové ze dne 11. ledna 1926 byly žalobkyně vlastně jen s tímto svým sporným nárokem poukázány výslovně na pořad práva, je nerozhodná, poněvadž zmíněná otázka není právní otázkou podstaty jmění pozůstalosti jmenované vdovy, nýbrž je výhradně právní otázkou pozůstalostního řízení po Ondřeji I-ovi a může býti řešena jen v tomto řízení. V tom však žalobkyně nebyly poukázány na pořad práva. Podle § 18 cí. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. nelze zahájit spor o otázkách, o nichž bylo rozhodnuto v nesporném řízení, není-li v rozhodnutí vyhrazena další právní cesta. Kdo se má za stížena proto, že mu nebyl vyhrazen právní pořad, má podati opravné prostředky podle § 9 téhož zákona. Výjimka platí, když zákon poskytuje straně zvláštní právo žalobní, to však nedopadá v tomto případě. Ani okresní soud jako příslušný soud pozůstalostní, ani krajský soud jako soud rekursní nevyhradil žalobkyním právo

žaloby, žalobkyně se vůbec výhrady té ani nedomáhaly a do toho, že jim nebyla vyhrazena cesta práva, si nestěžovaly. Bylo rozhodnuto o věci právoplatně v ~~mimosoudním~~ řízení, proto je novému rozhodnutí o této věci v rozepři právní pořad zatarasen a, bylo-li přes to o věci rozhodováno, bylo toho dbáti i z úřední povinnosti jako zmatečnosti podle §§ 477 čis. 6 a 513 c. ř. s. Proto slušelo vyhověti dovolání, jež uplatňuje ostatně i tuto vadu, a rozhodnouti jak se stalo. Nelze ovšem uznati, že žaloba jest žalobou dědickou, neboť tento předpoklad nemá podle stavu věci opory v doslovu zákona (§ 823 obč. zák.).

Čís. 8335.

Byla-li fideikomisární substituce nařízena prostě ve prospěch dětí zůstavitelových sourozenců aniž děti ty byly uvedeny jménem, není ustanovení to obmezeno na děti, které tehdy již byly na živu.

(Rozh. ze dne 26. září 1928, Rv I 376/28.)

Zůstavitel, jenž zemřel 22. února 1893, pořídil o svém jmění závěti ze dne 6. února 1893, ve které v odstavci IV. ustanovil: »Kdyby oba rodiče moji mou manželku smrtí předešli, má připadnouti pozůstalost po mně po smrti mé manželky mým bratrům Václavu a Karlu stejným dílem a, kdyby tito manželku mou smrtí předešli, jejich dětem rovným dílem« a dále »takže by dceři bratra Václava, Anně, připadl právě takový a pouze takový díl, jako by připadl dětem bratra Karla, Otakaru, Vladimíru a Olze, tudíž v případě, že by všichni současně k dědictví povoláni byli, pouze čtvrtina dceři Václava, Anně, by připadla. Nemá tudíž dcera Václavova Anna nikdy dostati a děditi více, nežli to které dítě bratra mého Karla.« Poněvadž oba zůstavitelovi bratři Václav a Karel M-ovi předemřeli manželku zůstavitelovu, která zemřela dne 17. července 1926, přihlásila se Rosalie M-ová, dcera zesnulého Karla M-a, narozená dne 26. srpna 1894, tedy po sepsání posledního pořízení a dokonce i po zůstavitelově smrti, za dědičku s dobrodiním inventáře k substitučnímu jmění Roberta M-a, když zahájeno bylo projednávání pozůstalosti po Františce M-ové, do jejíhož jmění náležela též podstata substituční z pozůstalosti Roberta M-a. K pozůstalosti přihlásily se kromě Rosalie M-ové další děti Karla M-a, Otakar M., Olga M-ová a dcera předemřelého Vladimíra M-a nezl. Květuše M-ová, posléze dcera předemřelého Václava M-a Anna K-ová. Dědický nárok Rosalie M-ové byl popřen Otakarem M-em, nezl. Květuší M-ovou a Annou K-ovou, pročež se Rosalie M-ová na nich domáhala, by byli uznáni povinnými, uznati dědický nárok žalující strany ze závěti Roberta M-a a strpěti, by se s nimi rovným dílem rozdělila o substituční jmění ze závěti Roberta M-a ze dne 6. února 1893 podle odevzdací listiny ze dne 28. listopadu 1893. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** V žalobě, podané podle ustanovení § 125 nesp. říz. jde v podstatě jen